

M.A. (SEM/CR) CBCS Part-II Semester-III Examination: March/April-2023
Political Science (Compulsory) Paper-IX
POLC27: Theory of International Politics

Day and Date: Thursday, 11/05/2023
Time: 10.30 AM To 12.30 PM

Total Marks: 60

Instructions:

1. All Questions are Compulsory.
2. All Questions carry equal marks.
3. Figures to the right indicate full marks

Q.1. Choose the Correct alternatives from the following.

15

- 1 The realistic theory of international politics is also called ?
 A) Power approach B) State approach C) Foreign policy approach D) Conflict approach
- 2 In which century did idealistic theory emerge ?
 A) 21st century B) 18th century C) 16th century D) 15th century
- 3 Who was the first thinker to formulate an idealistic theory ?
 A) Morton Kaplan B) Candeset C) Karl Marx D) Woodrow Wilson
- 4 The book Theory of Games and Economic Behavior refers to which theory ?
 A) Realistic theory B) System theory C) Idealist theory D) Game theory
- 5 The credit for formulating a system approach goes to
 A) Morton Kaplan B) Hoffman C) J. S. Mill D) Thomson
- 6 Destroying a particular type of weapon or all types of weapons or completely destroying all weapons means
 A) Disarmament B) International ethics C) Non-aligned policy D) None of these
- 7 means the power or ability of a nation to influence another nation ?
 A) International relations B) National power C) Disarmament D) Foreign policy
- 8 What is the rank of India in the world in terms of area ?
 A) Seventh B) Third C) Eighth D) Tenth
- 9 Which country was the only superpower in international politics after 1991 ?
 A) China B) USA C) India D) Russia
- 10 When did World War II begin ?
 A) 1939 B) 1918 C) 1991 D) 1914
- 11 is a technique or method by which one nation establishes relations with other nations.
 A) Monarchy B) Diplomacy C) Nationality D) Diplomacy
- 12 The CTBT agreement relates to ?
 A) Water pollution B) Nuclear testing banned C) Economic crisis D) Military action
- 13 The International Court of Justice is located in
 A) Rome B) Paris C) Heague D) London

- 14 is a great tool for international peace building.
 A) National power B) Ideology C) Diplomacy D) None of these
- 15 According to whom, diplomacy is a great tool for implementing foreign policy.
 A) R. B. Mowt B) Harold Nicholson C) J. J. Childres D) K.M. Panikkar

Q.2. Write short Notes (Three out of Four) .

15

- 1 Characteristics of Marxist theory.
- 2 Basic elements of Marxist theory.
- 3 Arms control objectives.
- 4 Dictatorship Diplomacy

Q.3. Write short Answers (Three out of Four) .

15

- 1 Briefly explain Martin Kaplan systematic theory
- 2 Briefly explain the advantages and disadvantages of balance of power.
- 3 Briefly explain ancient diplomacy.
- 4 Briefly explain summit diplomacy .

Q.4.. Answer the following question on broad. (One out of two).

15

- 1 Explain Marxist theory in detail.
- 2 Explain in detail the determinants of foreign policy by explaining the meaning of foreign policy.

मराठी रूपांतर

सूचना: :

1. सर्व प्रश्न सोडविणे अनिवार्य आहे.
2. सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत.
3. उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

Q.1. खाली दिलेल्या पर्यायांपैकी योग्य पर्याय निवडा.

१५

- 1 आंतरराष्ट्रीय राजकारणाच्या वास्तववादी सिद्धांताला असेही संबोधले जाते ?
 अ) सत्तेचा दृष्टीकोण ब) राज्याचा दृष्टीकोण क) परराष्ट्र धोरणाचा दृष्टीकोण ड) संघर्षाचा दृष्टीकोण
- 2 आदर्शवादी सिद्धांताचा उदय कोणत्या शतकात झाला ?
 अ) २१ व्या शतकात ब) १८ व्या शतकात क) १६ व्या शतकात ड) १५ व्या शतकात
- 3 आदर्शवादी सिद्धांत मांडणारा पहिला विचारवंत कोणता ?
 अ) मोर्टन काप्लान ब) कान्दरसेट क) कार्ल मार्क्स ड) वुड्रो विल्सन
- 4 थेअरी ऑफ गेम्स अँड इकोनॉमिक बिहेवीयर हे पुस्तक कोणत्या सिद्धांता संदर्भात आहे ?
 अ) वास्तववादी ब) व्यवस्थावादी क) आदर्शवादी सिद्धांत ड) खेळ सिद्धांत
- 5 व्यवस्थात्मक दृष्टीकोन प्रतिपादन करण्याचे श्रेय यांना जाते.
 अ) मोर्टन काप्लान ब) हॉफमन क) जे. एस. मिल ड) थॉमसन
- 6 विशिष्ट प्रकारचे शस्त्र किंवा सर्व प्रकारच्या शस्त्रांची कपात करून किंवा सर्व शस्त्र पूर्णपणे नष्ट करणे म्हणजे
 अ) निशस्त्रीकरण ब) आंतरराष्ट्रीय नैतिकता क) अलिप्ततावादी धोरण ड) यापैकी नाही

- 7 म्हणजे राष्ट्राची अशी शक्ती किंवा क्षमता ज्याद्वारे ते दुसऱ्या राष्ट्राला प्रभावित करणे होय ?
 अ) आंतरराष्ट्रीय संबंध ब) राष्ट्रीय सत्ता क) निशस्त्रीकरण ड) परराष्ट्र धोरण
- 8 क्षेत्रफळाच्या बाबतीत जगात भारताचा कितवा क्रमांक लागतो ?
 अ) सातवा ब) तिसरा क) आठवा ड) दहावा
- 9 1991नंतर आंतरराष्ट्रीय राजकारणात कोणता देश एकमेव महासत्ता होता ?
 अ) चीन ब) यु.एस.ए. क) भारत ड) रशिया
- 10 दुसऱ्या महायुद्धाची सुरुवात कधी झाली ?
 अ) १९३९ ब) १९१८ क) १९९१ ड) १९१४
- 11 म्हणजे असे एक तंत्र किंवा पद्धती की ज्या योगे एक राष्ट्र दुसऱ्या राष्ट्रांशी संबंध प्रस्थापित करतो.
 अ) राजधर्म ब) राजधर्म क) राष्ट्रीयत्व ड) राजनय
- 12 सीटीबीटी करार शी संबंधित आहे ?
 अ) जलप्रदूषण ब) अणू परीक्षणावर बंदी क) आर्थिक संकट ड) सैनिकी कारवाया
- 13 आंतरराष्ट्रीय न्यायालय येथे आहे.
 अ) रोम ब) पॅरिस क) हेग ड) लंडन
- 14 हे आंतरराष्ट्रीय शांततानिर्माण करण्याचे एक उत्तम साधन आहे.
 अ) राष्ट्रीय सत्ता ब) विचारधारा क) राजनय ड) यापैकी नाही
- 15 कोणाच्या मते, राजनय हे परराष्ट्र धोरण अमलात आणण्याचे एक उत्तम साधन होय.
 अ) आर. बी. मॉवट ब) हेरॉल्ड निकोलसन क) जे. जे. चाईल्डस ड) के.एम. पणिकर

Q.2.टीपा लिहा. (चार पैकी कोणतेही तीन).

१५

- 1 मार्क्सवादी सिद्धांताची वैशिष्ट्ये.
- 2 मार्क्सवादी सिद्धांताचे मूलभूत घटक.
- 3 शस्त्रास्त्र नियंत्रणाची उद्दिष्ट्ये.
- 4 हुकूमशाही राजनय.

Q.3.थोडक्यात उत्तरे लिहा. (चार पैकी कोणतेही तीन) .

१५

- 1 मार्टिन काप्लान व्यवस्थावादी सिद्धांत थोडक्यात स्पष्ट करा.
- 2 सत्ता समतोलाचे फायदा व तोटे थोडक्यात स्पष्ट करा.
- 3 जुना राजनय थोडक्यात स्पष्ट करा.
- 4 शिखर राजनय थोडक्यात स्पष्ट करा.

Q.4.सविस्तर उत्तर लिहा. (दोन पैकी एक) .

१५

- 1 मार्क्सवादी सिद्धांत सविस्तर स्पष्ट करा.
- 2 परराष्ट्र धोरणाचा अर्थ सांगून परराष्ट्र धोरणाचे निर्धारक घटक सविस्तर स्पष्ट करा.

Model Answer Paper

M.A. (SEM/CR) CBCS Part-II Semester-III Examination: March/April-2023

Political Science (Compulsory) Paper-IX

POLC27: Theory of International Politics

Day and Date: Thursday, 11/05/2023

Total Marks: 60

Time: 10.30 AM To 12.30 PM

Q.1. खाली दिलेल्या पर्यायांपैकी योग्य पर्याय निवडा.

- 1 आंतरराष्ट्रीय राजकारणाच्या वास्तववादी सिद्धांताला असेही संबोधले जाते ?
 अ) सत्तेचा दृष्टीकोण ब) राज्याचा दृष्टीकोण क) परराष्ट्र धोरणाचा दृष्टीकोण ड) संघर्षाचा दृष्टीकोण
Option 1
- 2 आदर्शवादी सिद्धांताचा उदय कोणत्या शतकात झाला ?
 अ) २१ व्या शतकात ब) १८ व्या शतकात क) १६ व्या शतकात ड) १५ व्या शतकात
Option 2
- 3 आदर्शवादी सिद्धांत मांडणारा पहिला विचारवंत कोणता ?
 अ) मोर्टन काप्लान ब) कान्दरसेट क) कार्ल मार्क्स ड) वुड्रो विल्सन
Option 2
- 4 थेअरी ऑफ गेम्स अँड इकोनोमिक बिहेवीयर हे पुस्तक कोणत्या सिद्धांता संदर्भात आहे ?
 अ) वास्तववादी ब) व्यवस्थावादी क) आदर्शवादी सिद्धांत ड) खेळ सिद्धांत
Option 4
- 5 व्यवस्थात्मक दृष्टीकोन प्रतिपादन करण्याचे श्रेय यांना जाते.
 अ) मोर्टन काप्लान ब) हॉफमन क) जे. एस. मिल ड) थॉमसन
Option 1
- 6 विशिष्ट प्रकारचे शस्त्र किंवा सर्व प्रकारच्या शस्त्रांची कपात करून किंवा सर्व शस्त्र पूर्णपणे नष्ट करणे म्हणजे
 अ) निशस्त्रीकरण ब) आंतरराष्ट्रीय नैतिकता क) अलिप्ततावादी धोरण ड) यापैकी नाही
Option 1
- 7 म्हणजे राष्ट्राची अशी शक्ती किंवा क्षमता ज्याद्वारे ते दुसऱ्या राष्ट्राला प्रभावित करणे होय ?
 अ) आंतरराष्ट्रीय संबंध ब) राष्ट्रीय सत्ता क) निशस्त्रीकरण ड) परराष्ट्र धोरण
Option 2
- 8 क्षेत्रफळाच्या बाबतीत जगात भारताचा कितवा क्रमांक लागतो ?
 अ) सातवा ब) तिसरा क) आठवा ड) दहावा
Option 1
- 9 1991नंतर आंतरराष्ट्रीय राजकारणात कोणता देश एकमेव महासत्ता होता ?
 अ) चीन ब) यु.एस.ए. क) भारत ड) रशिया
Option 2
- 10 दुसऱ्या महायुद्धाची सुरुवात कधी झाली ?
 अ) १९३९ ब) १९१८ क) १९९१ ड) १९१४
Option 1
- 11 म्हणजे असे एक तंत्र किंवा पद्धती की ज्या योगे एक राष्ट्र दुसऱ्या राष्ट्रांशी संबंध प्रस्थापित करतो.
 अ) राजधर्म ब) राजधर्म क) राष्ट्रीयत्व ड) राजनय
Option 4
- 12 सीटीबीटी करार शी संबंधित आहे ?
 अ) जलप्रदूषण ब) अणू परीक्षणावर बंदी क) आर्थिक संकट ड) सैनिकी कारवाया
Option 2
- 13 आंतरराष्ट्रीय न्यायालय येथे आहे.
 अ) रोम ब) पॅरिस क) हेग ड) लंडन
Option 3
- 14 हे आंतरराष्ट्रीय शांततानिर्माण करण्याचे एक उत्तम साधन आहे.
 अ) राष्ट्रीय सत्ता ब) विचारधारा क) राजनय ड) यापैकी नाही
Option 3

15 कोणाच्या मते, राजनय हे परराष्ट्र धोरण अमलात आणण्याचे एक उत्तम साधन होय.

अ) आर. बी. मॉवट ब) हेरॉल्ड निकोलसन क) जे. जे. चाईल्डस ड) के.एम. पणिककर

Option 3

Q.2.टीपा लिहा. (चार पैकी कोणतेही तीन).

१५

1 मार्क्सवादी सिद्धांताची वैशिष्ट्ये.

Ans:

2 मार्क्सवादी सिद्धांताचे मूलभूत घटक.

Ans:

3 शस्त्रास्त्र नियंत्रणाची उद्दिष्ट्ये.

Ans:

4 हुकूमशाही राजनय.

Ans:

Q.3.थोडक्यात उत्तरे लिहा. (चार पैकी कोणतेही तीन) .

१५

1 मार्टिन काप्लान व्यवस्थावादी सिद्धांत थोडक्यात स्पष्ट करा.

Ans:

2 सत्ता समतोलाचे फायदा व तोटे थोडक्यात स्पष्ट करा.

Ans:

3 जुना राजनय थोडक्यात स्पष्ट करा.

Ans:

4 शिखर राजनय थोडक्यात स्पष्ट करा.

Ans:

Q.4.सविस्तर उत्तर लिहा. (दोन पैकी एक) .

१५

1 मार्क्सवादी सिद्धांत सविस्तर स्पष्ट करा.

Ans:

2 परराष्ट्र धोरणाचा अर्थ सांगून परराष्ट्र धोरणाचे निर्धारक घटक सविस्तर स्पष्ट करा.

Ans:
